

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงปี 2541 ที่ทำให้ประเทศไทย และกลุ่มประเทศในเขตภูมิภาคเดียวกันเสียดุลการชำระเงินอย่างคั่งเนื่อง โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งมีสาเหตุมาจากกรขาดวินัยในการใช้เงิน จนกระทั่งถูกกองทุนต่างชาติโจมตีค่าเงินบาท และเมื่อรัฐบาลตัดสินใจหดค่าเงินบาท จึงส่งผลกระทบต่อค่าความเชื่อมั่นในระบบธนาคาร ทำให้กิจกรรมเกือบทุกประเภท ได้รับผลกระทบจากการลดค่าของเงินบาท และเกิดปัญหาหนี้เสียในระบบสถาบันการเงิน ทำให้ภาครัฐต้องเข้าไปโอบอุ้ม และมีการก่อหนี้สาธารณะสูงถึง 2.7-3 ล้านล้านบาท เพื่อเร่งฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจและการค้า รวมทั้งการกระตุ้นให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ โดยส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตของธุรกิจขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises หรือ SMEs) และมีการเข้ามาซื้อกิจการโดยธุรกิจข้ามชาติ ทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ ดังจะเห็นชัดในธุรกิจสถาบันการเงิน และทำให้ธุรกิจของผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขันได้บนเวทีการค้าโลก

ปัจจุบันรัฐบาลไทยมีนโยบายส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า ส่งเสริมการผลิตสินค้าชุมชนทั่วประเทศ มีการส่งเสริมทั้งในด้านการผลิตและการตลาด เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ดังนั้นเพื่อก้าวเข้าสู่วิสัยทัศน์แห่งความมีส่วนร่วมของสังคมไทย จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกรวาง "บทบาทของการพัฒนาประเทศ" ในขนาดที่เหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมที่จะวางรากฐานในการพัฒนาเป็นสังคม และชุมชนที่เข้มแข็งมีระบบบริหารจัดการที่ดีในทุกระดับ ขณะเดียวกันมีการใช้ศักยภาพด้านเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยที่ประณีประนอม เปิดกว้างในการพัฒนาเป็นแกนประสานการเจรจา เสริมสร้างสันติภาพในภูมิภาคและใช้ศักยภาพด้านการผลิตและบริการเพื่อเตรียมพัฒนาประเทศสู่ความเป็นฐานเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการเกษตร การแปรรูปการเกษตรและอาหาร การเป็นฐานการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิทยาการที่เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการพัฒนาเป็นประตูทางเศรษฐกิจและโครงข่ายบริการพื้นฐานที่พัฒนาแล้ว เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้ก้าวทันโลกอย่างรู้เท่าทัน และการสร้างความเท่าเทียมสู่ความเป็นสากล เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการนำเสนอ การติดต่อสื่อสาร

“บูรณาการ” ที่มีความสมบูรณ์แบบอย่างที่สุด นั่นคือ การสร้างช่องทางเพื่อเผยแพร่ เอกลักษณ์ไทยด้วยระบบอินเตอร์เน็ต เพื่อเข้าสู่ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยความสอดคล้อง ราบรื่น และมั่นคง

โดยเฉพาะในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือนี้ จังหวัดนครราชสีมาเป็นอีกจังหวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการผลิตสินค้าชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้าน เหล้าพื้นบ้าน กลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม และผ้าไหม เป็นต้น โดยเฉพาะผ้าไหม มีกลุ่มเกษตรกรผู้ทอผ้าไหมของอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีการรวมตัวกันเพื่อยกระดับรายได้ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพตนเอง ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนคุณภาพชีวิต ขึ้นเป็นกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัยบ้านทุ่งจาน ตำบลจักร อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนอีกกลุ่มหนึ่ง สืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าไหมอันทรงคุณค่าเป็นเวลายาวนาน สร้างชื่อเสียงให้กับอำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ในการทอผ้าไหมเพื่อส่งจำหน่ายไปยังที่ต่างๆ เช่น งานแสดงสินค้าต่างๆ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ตลาดนัดจตุจักร เป็นต้น ซึ่งจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ผ้าไหม ที่ทอโดยกลุ่มสตรี สหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน คือ ความปราณีต สวยงาม อีกทั้งยังมีการควบคุมคุณภาพสินค้า ด้วยการตรวจสอบจากกรรมการของกลุ่มก่อนส่งออกจำหน่าย จึงทำให้ผ้าไหมของกลุ่ม เริ่มเป็นที่นิยม และมีการริเริ่มแนวทางการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ผ้าไหม เพื่อเป็นแนวทางใหม่ให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายรูปแบบ และเป็น การสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการศึกษา เพื่อสร้างเอกลักษณ์และแนวทางของตนเอง ตลอดจนการคิดค้นทุนของผลิตภัณฑ์ที่จะนำออกมาจำหน่าย (พจนันต์ สรายทอง. สัมภาษณ์. 2545)

จากการที่มีความเป็น ไปได้ของตลาดที่เพิ่มความนิยมในสินค้าชุมชนดังกล่าว ของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน อีกทั้งความสามารถในการทอผ้าไหมที่ได้คุณภาพ ตามเกณฑ์ของกลุ่มที่ทวีขึ้นไป รวมไปถึงความประสงค์ให้กลุ่มฯ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ประกอบกับคุณสมบัติของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถขยายช่องทางการตลาด ในการจำหน่ายสินค้าได้ทั่วโลก จึงทำให้ผู้วิจัยมีแรงจูงใจที่จะศึกษาถึงการนำระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยในการนำเสนอผ้าไหมของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจักร อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพการเตรียมความพร้อมสู่ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำเสนอสินค้าของชุมชนของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอผ้าไหมของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ออกสู่ตลาดด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงศักยภาพการเตรียมความพร้อมสู่ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการในการใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ กลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย เป็นแนวทางสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอ สินค้าชุมชนโดยใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
3. ทำให้ทราบรูปแบบการนำเสนอสินค้าของชุมชนสู่ตลาดด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
4. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นข้อมูลให้แก่ ผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าชุมชนในการนำสินค้าเข้าสู่ตลาดด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย มุ่งศึกษาความต้องการและแนวทางในการนำเสนอและจำหน่ายผ้าไหมด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในเขตจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

1. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 1.1 สมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 100 คน
- 1.2 คณะกรรมการบริหารกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มสตรี สหกรณ์ ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจี้ว อำเภอบัวชุมชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 120 คน จำแนกเป็น

2.1 คณะกรรมการบริหารกลุ่ม ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน จำนวน 20 คน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2.2 สมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน จำนวน 100 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ตัวแปรอิสระ

3.1 ลักษณะของสมาชิกกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัยบ้านทุ่งจาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก ประสบการณ์ในการผลิต รายได้จากการผลิต การใช้ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การใช้ความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต การใช้ความรู้เกี่ยวกับการซื้อขายด้วยระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

3.2 ความต้องการในการใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำเสนอผ้าไหมของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ได้แก่ ความต้องการนำเสนอสินค้า ความต้องการวิธีการตั้งสินค้า ความต้องการวิธีการจัดส่งสินค้า และความต้องการวิธีการชำระเงิน

4. ตัวแปรตาม

รูปแบบการนำเสนอในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผ้าไหมของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจานและผู้ซื้อสินค้า จำนวนผู้ซื้อสินค้าและปริมาณการสั่งซื้อสินค้า ราคาสินค้า สถานที่จำหน่ายสินค้า และการส่งเสริมการขาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการในการใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความจำเป็นที่จะต้องต้องมีระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างความเท่าทันในโลกปัจจุบันของกลุ่มสตรีสหกรณ์

2. อินเทอร์เน็ต หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่อกันได้ทั่วโลก โดยใช้โทรศัพท์เป็นสื่อกลางในการเชื่อมต่อเพื่อที่สามารถติดต่อสื่อสารได้

3. ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การทำการค้าโดยใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อทำการค้าและการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

4. รูปแบบระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นระบบของการซื้อขายสินค้าหรือบริการระหว่างผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการกับผู้บริโภค รวมไปถึง วิธีการ

5. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความรู้ในขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จากความรู้ในระดับที่ไม่สามารถใช้งานจนอยู่ในระดับที่สามารถนำมาใช้ในการทำงานของกลุ่ม

6. ศักยภาพเพื่อการเตรียมพร้อมเพื่อสู่ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ความพร้อมของกลุ่มในทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ มิติ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลในการพัฒนาความรู้ระดับการศึกษาของสมาชิกกลุ่ม ระดับความรู้-ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

7. สินค้าของชุมชน หมายถึง สินค้าผ้าไหมของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้ผลิตขึ้นเพื่อจำหน่าย

8. กลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน หมายถึง กลุ่มสตรีผู้ทอผ้าไหมที่มีการรวมตัวกันเพื่อสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน

9. คณะผู้บริหาร หมายถึง กลุ่มผู้ก่อตั้ง ผู้บริหารงานของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

10. คณะกรรมการ หมายถึง คณะผู้บริหารงานของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

11. สมาชิก หมายถึง สมาชิกในกลุ่มสตรีสหกรณ์ บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

12. การนำเสนอสินค้าของชุมชน หมายถึง การนำสินค้าผ้าไหมของกลุ่มสตรีสหกรณ์ผ้าไหมปักธงชัย บ้านทุ่งจาน ตำบลจิว อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ออกสู่ตลาด

13. ผ้าไหม หมายถึง ผ้าทอประเภทหนึ่งที่ทอจากใยไหม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมของประเทศไทย

14. สังคมที่เข้มแข็ง และมีคุณภาพ หมายถึง สังคมคุณภาพ ที่สามารถสร้างคนดี มีคุณภาพในสังคม มีการเปิดโอกาสให้รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อีกทั้งมีความสามัคคีกัน และเอื้ออาทรกัน